

- 1 Pildil on üks 28-st Euroopa Liidu pealinnast. **Milline neist?** Trolliliinide arvult jääb ta nende 28 hulgas alla vaid Riiale.

- 2 See võtmehoidja on inspireeritud kuna rahva ja revolutsiooni lipust. Tänapäeval on Guna Yala ühe riigi, mida küsimegi, poolautonoomseks piirkonnaks. See piirkond koosneb 180 km pikkusest kaldaribast ja 365 korallsaarest (arhipelaag San Blas), kulgedes kaarjalt enam-vähem piki 9. põhjalaiuskraadi. **Mis riigi** Guna Yala piirkonnas elab kuna rahvas?

- 3 27. märtsil 1943 läks põhja lennukikandja *Dasher*. Laeval hukkunud meremehe John Melville'i surnukeha sai ilmselt üheks peategelaseks Briti armee petteoperatsioonis, millega veendi sakslasi, et algamas on pealetung Peloponnesosele ja Sardiiniale (tegelikult tehti dessant Sitsiiliasse). Operatsioon kandis ühe meilgi armastatud toiduaine nime. **Nimetage see toiduaine või operatsioon** (sobib nii eesti- kui ingliskeelne vastus).

- 4 Küsitava isiku peateos valmis aastal 1513, kuid ilmus trükis alles 1532 (5 aastat peale autori surma) ning selle pealkirja on eesti keelde tõlgitud kui "Vürst" või "Valitseja". Autori teoste keelustamisega kiriku poolt tekkis olukord, kus tema nime ei võinud mainida ja kasutusele võeti pseudonüümid. Täielikult tõlgiti tema peateos eesti keelde alles 1993. aastal. **Kellest on jutt?**

5

Millise Riigikogu loodud organi logo näete? Organi eesotsas on esimees, täna on selleks Lauri Luik.

6 Millise riigi esimene leedi on inseneriharidusega printsess Lalla Salma?

7 Kui Elizabeth II Briti impeeriumi kuningannaks sai, oli üht tema kolooniat juba 53 aastat valitsenud mees, kes sai troonile 4-kuuselt ja suri 1982. aastal iseseisva riigi kuningana. Oma 83 elu- ja valitsemisaasta jooksul oli tal 70 abikaasaga umbes 210 last. **Mis on rekordimehe nimi?** Kui see ei meenu, saab riigi eest punkti.

8 Rotary klubi kaasaaitamisel asutati algselt ainult ärinaistest koosnev liikumine 1919 aastal. Sarnaselt Rotaryle, Lionsile, teistele üllatel eesmärkidel asutatud klubidele (Odd Fellows, Round Table jt) tegeleb see liikumine heategevusega, ent erinevalt eelmistest keskendub peamiselt naiste positsiooni parandamisele ühiskonnas. Meestel pole põhimõtteliselt keelatud selle liikumise klubidesse astuda, ent millegipärast sarnaselt soolise võrdõiguslikkuse kontoritega on vähemasti võtmepositsioonidel ainult naised. Eestis on selle liikumise direktoriks 2014-2016 Viivika Orula Pärnu klubist. **Mis nime kannab see liikumine?**

9 Pildil on üks mees Nürnbergi peamiste sõjakurjategijate pingilt. Saksa rahvas tundis teda peamiselt igapäevaste raadiosaadete „Hier spricht *** ***“ järgi. Pärast vabanemist 1950 abiellus ta oma kunagise kolleegiga Propagandaministeeriumist Hildegard Springeriga, kelle nime all oli 1949 ilmunud tema kirjade ja kõnede kogumik „Es sprach *** ***“. **Kellega on tegemist?**

10 Sel aastal võitis ta kolmandat korda Grammy, sealjuures teist aastat järjest parima maailmamuusika albumi auhinna. Tegu on ilmselt tuntuima tänapäeva Aafrika naisartistiga, kes on muuhulgas käinud esinemas ka Eestis. **Kes?** Tema kodumaa eest saab 1 punkti.

- 11** Seda 56 kilomeetri pikkust maanteed peetakse maailma kõige ohtlikumaks. Mõningatel hinnangutel hukub seal 200-300 inimest aastas. **Millist nime kannab see maantee?** (riigi eest 1 punkt)

- 12** Mis lipuga lehvitab Andi Noot?

- 13** Esimene versioon sellest entsüklopeediast ilmus aastatel 1796-1808, algselt pigem selgitava sõnaraamatuna. Viimane, XXI sajandil ilmunud 21.väljaanne koosneb 30 köitest ligikaudu 300 000 artikliga. Omas keeleruumis tunneb seda kaubamärki 93% inimestest. **Milline entsüklopeedia?**

- 14** Pildil olev loomake on üks kahest alates XVI sajandist välja surnud Euroopa imetajaliigist. Looma levila piirdus ühe Eestist poole väiksema saarega, mille elanikud ta arvatavasti lihtsalt ära söid. Saare nimi on osaks loomaliigi nimest. **Mis liik?** Kumbki osapool annab punkti.

- 15** Kuidas nimetatakse neid iseloomuliku mutta kinnitumiseks vajaliku õhujuurestikuga **puid**? Küsime üldnimetust (vahel peetakse seda ka eraldi bioomiks). Neid leidub põhiliselt troopilistel ja subtropiilistel aladel.

- 16** Tallinnast Marijampole, Suwalki ja Bialystoki kaudu Varssavisse sõites jääb Poola pinnal enne Vislat teele veel üks suur jõgi, millel on pikkust 800 km. Jõgi algab Ukrainast, kulgeb Valgevenes ja Poolas, enne kui suubub Narewisse, mis on omakorda Visla lisajõgi. Arvutiinimestele jõe nimi ilmselt väga ei meeldi. **Mis jõgi?**

- 17** Millises linnas asuvad fotodel kujutatud kell, maal ja kuju?

- 18** Austrias Starkenbergi lossis asub 2005. aastal avatud maailma esimene sellelaadne spa. Pilet sinna maksab 250 €. **Mille pooldest on see spa ainulaadne?**

- 19** Briti Columbia Ülikooli professor Stanley Coren, kes on põhjalikult uurinud koerte psühholoogiat, avaldas 1994. aastal raamatu „Koerte intelligentsus“ (The Intelligence of Dogs). Selles raamatus järjestati 131 koeratõugu. **Milline koeratõug oli selle nimekirja tipus?** Nendel kulub uute käskude õppimiseks vähem kui 5 kordamist (nimekirja lõpus oleval afganistani hurdal aga üle 100 kordamise).

- 20** 100 aastat tagasi valmis inglise heliloojal Gustav Holsti orkestritsükkel „Planeedid“, milles muusikalise iseloomustuse saavad seitse planeeti. Kuulete muusikat, mis iseloomustab Holsti poolt „maagiliseks“ (*the Magician*) kutsutud planeeti. Tegemist on päikesesüsteemi kõige külmema planeediga, külma on planeedi pinnal ligikaudu 200°C. **Mis planeet?**

21 Kes on need kaks legendaarset korvpallitreenerit? Ühe eluaastad olid 1910-2010. Ta viis UCLA koguni kümne võiduni, millest 7 tiitlit olid järjestikused. Teine treener (1917-2006) viis Bostoni Celticsi NBA-s 10 aasta jooksul 9 tiitlivõiduni.

22 Fotol on praegune Goethe Ülikooli hoone, mis oli ehitatud aastail 1928-1930 IG Farbeni peamajaks. **Millises linnas see hoone asub?**

23 US Openil septembris 2015 kohtusid naiste finaalis kaks staažikat tennisisti. 33-aastane võitis 32-aastast 7:6 6:2. Kummalegi oli see esimene Grand Slam turniiri finaali ja jäanud ainsaks tänaseni. Mõlemad esindavad sama riiki ja on olnud osalised selle riigi neljas Fed Cup'i võidus 2006-2013. **Nimetage see riik ja mõlemad tennisistid.**

24 Pildil on üks vendadest, kes kahepeale on olümpiamängudel võitnud 14 medalit (neist 8 kulda). Kaks hõbedat on teenitud teise koha eest võistkonnas, kuhu kuulusid ka mõlemad vennad. **Nimetage vendade perekonnanimi.**

25 See Belgia šokolaaditootja tegutseb aastast 1883. Firma logol on kujutatud elevant, viitega kasutatavatele Aafrika päritolu kakaoubadele. Firma nimeks on prantsusekeelne versioon ühe 1957 iseseisvunud Aafrika riigi omaaegsest nimetusest. **Küsime tootja nime.**

26

Kes on see suusataja? Kuju autoriks on Antonio da Cudan ning see valmis 2006. aastal. Kujutatud sportlane on võitnud täiskomplekti olümpia-medaleid üksikdistsididel ja kaks teatehõbedat.

27

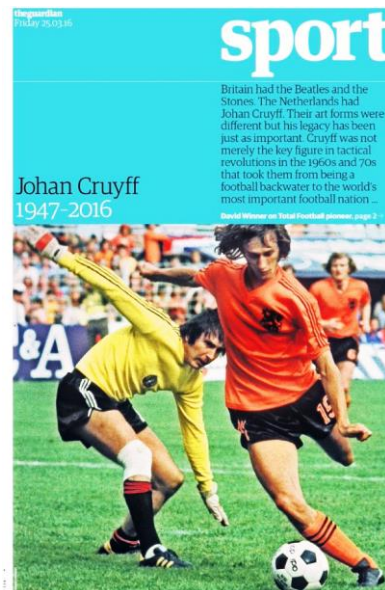
Pildil on isa ja poeg, sünd. 1950 ja 1971. Isa hokikarjäär algas Litvinovi klubis ja lõppes Vancouver Canucks'is. Poeg alustas Canucks'is ja lõpetas Litvinovis. Isa oli oma maa koondise kaitse üks tugisambaid, tulles 3 korral maailmameistriks ja Innsbruckis hõbedale. Poeg on Nagano olümpiavõitja ning 2005. aasta maailmameister. Eesnimi on mõlemal sama, perekonnanimed aga erinevad. **Nimetage perekonnanimed.**

28

Euroopa Aasta auto - *Car of the year* – embleemil on kujutatud 7 riigi lipud. 5 neist on UK, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania. **Nimetage 2 ülejäänut.**

29

Jalgpallilegendi Johan Cruyffi lahkumise järel sai briti ajaleht The Guardian hakkama piinliku eksimusega, kui avaldas järelehüüde, mille illustreeris kogemata vale mehe pildiga. **Kelle foto avaldati Cruyffi foto asemel?** Mehed on tegelikult päris sarnased.

30

See on viimasena avastatud stabiilne element (1925. aastal Saksamaal). Tegelikult oli juba 1908. aastal selle avastanud jaapanlane Masataka Ogawa. Kui ta poleks aga arvanud ja väitnud, et on avastanud elemendi, mis asub perioodilisustabelis otse tema kohal – elemendi 43, mida me nüüd tunneme tehneetsiumi nime all – võiksime seda metalli täna „nipponiumina“ teada. Tal on elementidest kõige kõrgem keemispunkt (5596 °C) ja seda kasutatakse peamiselt reaktiivmootorite tootmiseks kasutatavates sulamites ning pliivaba bensiini tootmiseks vajalikes katalüsaatorites. **Milline element?**

31

Kes on selle teose autor? See tseremoniaalne kilp maaliga „Medusa pea“ valmis ilmselt 1597. Medusal olid juuste asemel maod ja tema pilk muutis inimesed kivideks. Kunstnik modelleeris aga Medusa näo iseenda järgi, nii oli tema ainuke, kellele Medusa pilk viga teha ei saanud. Töös on näha kunstniku tohutut tehnilist saavutust, kus ta jätab mulje, et kumer pind on tegelikult nõgus ja Medusa pea näib otsekui maali pinnast välja tungivat.

32

Siin on üks tuntumaid portreid eesti kunstis, maalitud 1934. aastal. Maalil kujutatud daam põgenes 1944. aastal koos abikaasa, Tallinna Keskhaigla juhataja James Raukasega Rootsi, maal leidis koha Eesti Kunstimuuseumis. Mullu otsustas kohus maali tagastada 1997. aastal surnud daami tütrele. **Nimetage see daam ja kunstnik.**

33

Millisest filmist on pärit legendaarne fraas “You’re talkin’ to me?”, mida kodumaiseski seriaalis “Kättemaksukontor kasutas korduvalt Märt Avandi kehastatud Gerth Maango? See fraas arvati 2005. kõigi aegade 10 parema filmifraasi (Movie Quotes) hulka. Täispikkuses on see monoloog järgmine: “You talkin’ to me? You talkin’ to me? You talkin’ to *me*? Then who the hell else are you talkin’ to? You talkin’ to me? Well I’m the only one here. Who the fuck do you think you’re talking to?”

34

Kes poseerib Stepan Bandera kuju taustal Ternopoli linnas? Sama mees on ka suuremal pildil.

35

Chicago sümfooniaorkester esitab muusikat ühest XX sajandi menufilmist. Nimetage **helilooja ja filmi pealkiri**. Helilooja on võitnud viis Oscarit ja neli Kuldgloobuse auhinda.

- 36** Kes on need kaks sarnase välimusega rockimeest? Üks on sündinud 1949 ja teine 1953. Pärit on nad erinevatest riikidest. Vasakpoolne saavutas solistina kuulsuse tänu filmile „Romanss armunutest“. Parempoolset meest on peetud maailma parimaks rockistiili bassimängijaks.

Küsime **koera ja tema peremehe nime**. Koer kannab selle mehe loodud tegelase nime, keda kinolinal on seni neljas filmis kehastanud Harrison Ford ja River Phoenix.

- 38** See uusklassikalises stiilis ooperimaja valmis aastal 1896. Ehitamisel rahaga kokku ei hoitud. Katusematerjal toodi Elsassist, mööbel Pariisist, marmor Itaaliast ning teras Suurbritanniast. Esietendusel 7. jaanuaril 1897 osales ka Enrico Caruso. Kuid peale 1909. aastat, kui Fritz Hofmannil õnnestus dimetüülbutadieeni polümeriseerimine, hakkas kahanema huvi teatri vastu ning 90 aasta jooksul (kuni aastani 2001) ei toimunud seal ühtegi etendust. Werner Herzog kasutas ooperimaja oma 1982. aasta filmi “Fitzcarraldo” võttepaigana. Praegu tegutseb seal orkester ning toimuvad iga-aastased ooperifestivalid. **Mis linnas see ooperimaja asub?**

- 39** Küsitava läti luuletaja eluaastad olid 1933-2013. Ka luulelembese läti rahva seas pole olnud kuigi palju nii armastatud poeete, kes oleksid samas ka nii isikupärased ja mitte alati kergesti mõistetavad. Tema sõnumis on alati olnud uut ja värsket, ootamatuid vaatenurki ammutuntud asjadele. Ta on sängitatud mulda oma sünnikohas, Ragaciemsi kalurikülas Jūrmala ja Tukumsi vahel. Eesti lugejale on Ita Saksa tõlkes tuttavad „Minu Kuramaa“ (1977) ja “Epifaaniad” (1979) ning Valli Helde tõlgitud lasteraamatud „Värvilised muinasjutud” (1978) ja „Karumõmmide muinasjutt” (1985). **Kes on see luuletaja?**
- 40** Järgnev muusikaküsimus on pühendatud lähenevatele olümpiamängudele. **Milline ansambel** esitab seda 1981. aasta laulu? Ansambel koosnes kahest õest, kelle lavanimed olid Alice May ning Caren Wood (tegelikud nimed Alie (Aaltje) ja Doetie (Doetje) de Vriesbeiden).

41 Kokteil, mis koosneb piimast, mahlast ja grenadiinist (ehk granaatõunasiirupist), kannab ühe tuntud eestlanna nime (sünd. 1.2.1937). **Kelle nime?**

42

See pilt on aastast 1978, kui keskmine mees sai FIDE presidendiks. Vasakul on suurmeister (1923-2012), kelle nimi on soovitatud anda FIDE *fair play* auhinnale. Paremal on USA maleföderatsiooni president 1935-37 ja 8-kordne Wisconsini osariigi meister (1903-1992). **Nimetage need kolm meest.** (1 õige – 1 punkt, 2...3 õiget – 2 punkti)

43 1931-1936 tegutses USA-s jalgpallimeeskond nimega Sing Sing Black Sheep. See kuulus ühele 1826. aastast kuni tänaseni tegutsevale asutusele. **Mis asutus?**

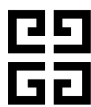
44 Küsime meteoroloogi, kes sündis 1895 ning kelle mõrvas 1936 Davoses David Frankfurter. Tema mõrvast jutustab 1976. aastal lavastatud Šveitsi film „Konfrontation“ („Assassination in Davos“) ning Günter Grassi romaan „Vähikäigul“. Tema nime tuntukstegemisel on olulist rolli mänginud ka keegi Aleksandr Marinesko. **Kellest on jutt?**

45 Käesoleva aasta märtsis sai Santiago lennuväljal kahjustada lennuk, mida tuntakse nime all „Ed Force One“. **Mis lennukiga on tegemist** (kes sellega lendavad)? Näete ka lennuki pilooti.

46

See veebruaris 89-aastaseks saanud krahv elab seisusele kohaselt oma lossis. **Kes ta on?** Äratundmiseks on ka üks lisavihje.

47

Kes on see Friisimaalt pärit mees, kelle nime kannab muuhulgas keskkool New Yorgis ning Philip Morrisi sigaretimark? Üheks tema

hüüdnimeks oli proteesi kandmise tõttu "Vana hõbejalg", aga meie küsime pärisnime.

48

Alexander Georg Nieländer (1844-1917) oli „Kevade“ köstri Julk-Jüri prototüüp. **Mis oli köstri perekonnanimi romaanis?** Sama nime kandis abielupaar, kellele linnapoliitik Jaak Juske on hiljuti teinud ettepaneku rajada ausammas Tallinnasse Politseiparki. Kohalik pole juhuslik, kuna üks abikaasadest on olnud tihedalt seotud Politseipargi juurde 1935. aastal rajatud asutusega.

49

Selle hiina võitluskunsti nimi tähendab tõlkes „ümiseb kevadel laulukest“ ning ka „igavene kevad“, mis sobib suurepäraselt selle võitluskunsti näilise kerguse ja raugena tunduva olemusega. Seda ala praktiseerivad teiste hulgas ka Michelle Yeoh ja Jackie Chan. **Milline võitluskunst?**

50

Aasta lõpetame heade soovidega Hendrik Krummilt „Estonia“ lavalt 35 aasta tagant. Taustaks laulavad Margarita Voites, Anu Kaal, Urve Tauts, Endel Pärn, Ivo Kuusk ja teised „Estonia“ kuldaja tähed. **Nimetage lavateose pealkiri.**

Vastused

1	Ateena	A	26	Helena Takalo	H
2	Panama	A	27	Jiří Bubla, Jiří Šlégr	TA
3	Mincemeat (hakkliha)	TA	28	Holland, Rootsi	H
4	Niccolò di Bernardo dei Machiavelli	HI	29	Rob Rensenbrink	I
5	Hasartmängumaksu Nõukogu	V	30	reenium	I
6	Maroko	I	31	Caravaggio	I
7	Sobhuza II (Svaasimaa)	TA	32	Mare Leet, Peet Aren	A
8	Zonta	H	33	Taxi Driver (Taksojuht)	H
9	Hans Fritzsche	A	34	Vahtang Kikabidze	H
10	Angelique Kidjo, Benin	I	35	John Williams	T
11	Camino de las Yungas (Yungas Road) Boliivias	I	36	Aleksandr Gradski ja Geddy Lee	I
12	Torgu kuningriik	I	37	George Lucas, Indiana Jones	TA
13	Brockhaus	H	38	Manaus (Teatro Amazonas)	HI
14	sardiinia viiksjänes	T	39	Imants Ziedonis	I
15	mangroovid	H	40	Maywood	I
16	Bug	H	41	Leida Peips	TA
17	Coventry	HI	42	Svetozar Gligoric, Fridrik Olafsson, Arpad Elo	A
18	öllespa	I	43	vangla	T
19	borderkolli	I	44	Wilhelm Gustloff	HI
20	Uraan	A	45	Ansambli „Iron Maiden“ lennuk, piloot on laulja Bruce Dickinson	I
21	John Wooden, Red Auerbach	H	46	Hubert James Marcel comte Taffin de Givenchy	HI
22	Frankfurt am Main	H	47	Peter Stuyvesant	HI
23	Itaalia, Flavia Pennetta, Roberta Vinci	T	48	Lender	TA
24	Dag ja Ole Einar Bjørndalen	TA	49	Wing Tsung (Wing Chun)	V
25	Cote d'Or	H	50	Nahkhiir	A

Küsimused: Indrek Salis (I)
Vaido Salis (V)
Alar Heinaste (H)
Aare Olander (A)
Lauri Tammerand (T)

Küsimuste vormistus: Parila MK kollektiiv

Muusika:

- 10 <https://www.youtube.com/watch?v=-SeOEnflWYs>
- 20 https://www.youtube.com/watch?v=FK_QkS6uZeE
- 35 <http://cso.org/ticketsandevents/Production-Details/cso-specials/home-alone/>
- 40 <https://www.youtube.com/watch?v=rzo316m6tGI>
- 50 https://www.youtube.com/watch?v=POYYf_IdvGg